

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoE/350/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6411200672
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6411200672.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35807598, zastúpený spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom 821 08 Bratislava, Moyzesova 8, IČO : 36 864 421, proti povinnému: N. W., nar. XX.X.XXXX, U. X, X. P., t.č. bytom L. X, X. P., vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, Exekútorský úrad so sídlom Záhradnícka 60, Bratislava pod sp. zn. EX 18224/10, pre vymożenie pohľadávky vo výške 402,28 € s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4Er/78/2011-17 zo dňa 8.8.2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e.

Návrh oprávneného na prerušenie konania z a m i e t a.

o d ō v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým pod sp. zn. EX 18224/10 vyhlásil za neprípustnú a následne ju zastavil podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučného poriadku“) v spojení s ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a s použitím § 45 ods. 1 písm. b/ a c/ zák. č. 244/2002 Z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“) a § 45 ods. 2 ZoRK. Rozhodcovským rozsudkom bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 488,58 € spolu s úrokom z omeškania 0,25% denne zo sumy 488,58 € od 19.5.2009 do zaplataenia, zákonným úrokom vo výške 6% ročne zo sumy 488,58 € od 3.8.2009 do zaplataenia a nahradiť trovy konania vo výške 152,06 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd preskúmal návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul a zmluvu o úvere; ich súlad, resp. rozpor so zákonom a dospel k záveru, že exekučné konanie musí byť zastavené. V predmetnej veci poukázal na rozsudok Súdneho dvora EU vo veci Asturcom C-40/08, podľa ktorého smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Súd zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným zo zmluvy o úvere posúdil ako spotrebiteľský vzťah a aplikoval okrem vnútroštátnej právnej úpravy aj Smernicu Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej smernica), pričom súd prezentoval v odôvodnení uznesenia právny názor vyplývajúci z výkladu danej smernice obsiahnutého v rozsudkoch Súdneho dvora (ES) vo veci C-168/05 a vo veci C- 473/00 a veciach C-240/98 - 244/98. Uviedol, že pokiaľ je zmluvná podmienka v hrobom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, niet pochybností o tom, že také zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Súd zastaví exekúciu v celom rozsahu, ak exekučným titulom

je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy (§ 39, § 53 ods. 4, § 45 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 ZoRK), iba tak môže súd naplniť cieľ čl. 6 ods. 1 smernice - postarať sa o to, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaväzovali. Prvostupňový súd ďalej konštatoval, že rozhodcovská doložka, ktorá mal v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým Všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. V subjektívnej nearbitrabilnej právnej veci zvlášť vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodovacieho procesu. Takýto záver podporuje aj množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom vedených na súde, kde rozhodcovské rozsudky ako exekučné tituly v závislosti od konkrétneho opravného vykazujú značnú dávku podobnosti, čo naznačuje istú väzbu medzi rozhodcovskou spoločnosťou a jednou zmluvnou stranou a tiež vedie k pochybnosti o dostatočne individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľa zo strany rozhodcov. Uviedol, že rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Nakoľko neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, v danej veci - napriek tomu, že exekúcia sa začala - boli splnené podmienky na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej zastavenie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, resp. § 45 ods. 2 ZoRK.

Proti uzneseniu okresného súdu podal oprávnený prostredníctvom splnomocneného zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Veľmi obširne, vo viacerých smeroch a v širokých teoretických súvislostiach prezentuje svoje výhrady voči uzneseniu súdu. Namieťa predovšetkým nedostatok právomoci exekučného súdu preskúmať exekučný titul a rozhodcovskú doložku, čím porušil fundamentálnu zásadu právneho štátu - zásadu legality. K takémuto revíznemu postupu došlo v situácii, keď už exekučný súd preskúmal súlad exekučného titulu so zákonom s výsledkom absolútnej nerozpornosti podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Všeobecný súd konajúci z pozície exekučného súdu je v oblasti prieskumu rozhodnutia rozhodcovského súdu limitovaný ustanovením § 40 v spojení s ustanovením § 43 Zákona o rozhodcovskom konaní a keďže mu neprináleží konať o zrušení rozhodcovského rozsudku, nemá zákonné oprávnenie umožňujúce zamedzenie účinkov rozhodcovského rozsudku. Takýto postup exekučného súdu zasahuje do práv a právneho postavenia oprávneného. Úspešný žalobca v rozhodcovskom konaní stráca vplyvom nahradenia opravného procesu indikovaného ustanovením § 40 a nasl. ZoRK revíznym postupom exekučného súdu všetky svoje justičné práva spojené s právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivý súdny proces. Extenzívna interpretácia ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku tak, ako ju v danej veci uskutočnil exekučný súd, je v priamo rozpore s ústavným právom žalobcu (veriteľa) a domnieva sa tak, že je povinnosťou súdov v situácii, keď právny predpis dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne konformný a jeden ústavne nekonformný) vykladať právny predpis spôsobom ústavne konformným. Právna úprava, ktorá umožňuje bez časového obmedzenia zasahovať do právoplatných rozhodnutí, ktoré zakladajú, rušia alebo menia práva alebo povinnosti individuálne určeným adresátom, je v materiálnom právnom štáte neakceptovateľná. Zákon o rozhodcovskom konaní zámerne určuje lehotu, v ktorej je možné právny akt alebo jeho účinky právnou cestou napadnúť. Exekučný súd tak nebol oprávnený zaoberať sa skúmaním, či príslušné deklaratórne rozhodnutie rozhodcovského súdu bolo vydané v súlade s platnými predpismi. Exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako, ako s rozsudkom všeobecného súdu, v opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup na účastníkov konania. Oprávnený ďalej namieťa, že ustanovenie § 45 ods. 2 ZoRK explicitne upravuje konanie bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov v rozhodcovskom konaní, nie však v rozsudku rozhodcovského súdu. Nie je z hľadiska princípu právnej istoty a princípu ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právnom poriadku možné, aby paralelne popri sebe existovali rovnocenné opravné mechanizmy zamerané na revíziu rozsudku rozhodcovského súdu. Povinný by sa tak mohol vždy spoľahnúť na revíziu vykonávanú exekučným súdom a bol by zbavený zákonného bremena tvrdenia, dôkazného bremena a zodpovednosti za prípadný neúspech v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku, pričom zároveň dochádza k vylúčeniu dvojinštančnosti konania. Oprávnený je pritom v konaní pred exekučným súdom výrazne v nevýhodnom postavení, pričom odlišné zaobchádzanie nemožno ospravedlniť jeho postavením obchodnej spoločnosti, pretože musí

byť zachovaná zásada rovnosti účastníkov konania. Oprávnený preto tvrdí, že bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, lebo exekučný súd založil a odôvodnil svoje rozhodnutie bez toho, aby mal možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia, argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu. Súdne konanie tak neprebiehalo v duchu práva na spravodlivý súdny proces s dodržaním zásady „rovnosti zbraní“. Oprávnený navyše namieta zdôvodnenie rozhodnutia súdu s poukazom na Smernicu Rady 93/13/EHS, nakoľko táto nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie a ani citované rozhodnutia Súdneho dvora EÚ nemajú všeobecnú záväznosť. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, oprávnený tvrdí, že je platná. Dojednanie, ktorým zmluvné strany založili právomoc rozhodcovského súdu neustanovuje, že spory s dodávateľom budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní. Nejde pritom o fiktívnu možnosť, ale o reálnu, skutočnú možnosť voľby rozhodujúceho orgánu, spotrebiteľ sa mohol s ochranou svojich práv obrátiť aj na všeobecný súd prostredníctvom žaloby podanej na všeobecnom súde. V odvolaní oprávnený sponchybuje aj dôvody, pre ktoré exekučný súd považoval uzavretú zmluvu medzi oprávneným a povinným za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Oprávnený poskytol úver na základe zmlúv o úvere uzatváraných v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktoré mali v tom čase povahu absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu. Pokiaľ sa právny režim uzavretej zmluvy o úvere spravoval ustanoveniami Obchodného zákonníka, tento nevyžaduje, aby v zmluve o úvere bola ako podstatná náležitosť dohodnutá o.i. aj ročná percentuálna miera nákladov. Oprávnený poukazuje na to, že poskytuje klientom peňažné prostriedky síce dočasne, avšak nie formou odloženej platby, ale vo forme splátok, pričom klient má možnosť zvoliť si podmienky poskytovania úveru. Oprávnený namieta aj nesprávne posúdenie ohľadom neprímerane vysokých úrokov z omeškania, pretože povinný podpísaním zmluvy o úvere vyjadril svoj súhlas so zmluvnými podmienkami, t.j. s úrokmi z omeškania vo výške 0,25% za každý deň omeškania. Zdôrazňuje, že tento úrok má sankčný charakter a dlžníkovi sa účtuje len v prípade, ak poruší zmluvné podmienky, čiže nesplní svoju povinnosť dohodnutú v zmluve. Podľa názoru oprávneného dohodnutá výška úrokov 0,25% denne nie je neprímeraná a nie je tak v rozpore s dobrými mravmi, ani so zásadou poctivého obchodného styku, pretože oprávnený poskytuje úver z vlastných zdrojov a nevyžaduje zabezpečenie pri poskytnutí úveru. Uviedol ďalej, že ustanovenie § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka má dispozitívnu povahu, pričom výška úrokov z omeškania sa upravuje predovšetkým dohodou zmluvných strán. Oprávnený v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie NS SR č.k. 1Obdo 34/2004 zo dňa 21.12.2004, v ktorom súd konštatoval, že výška úrokov 0,25% denne z dlžnej sumy nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Toto stanovisko je obsiahnuté i v početných ďalších rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (napr. č.k. 2Obdo 26/2004 zo dňa 22.09.2005, č.k. 2Obdo 28/2004 zo dňa 22.09.2005), v ktorých súd zdôraznil, že nie je možné odvolávať sa zo strany odporcov na dobré mravy, keďže odporca v čase, keď bol pri uzatvorení zmluvy o úvere v pozícii dlžníka, mal možnosť zvážiť, či uzatvorí zmluvu o úvere za podmienok tam uvedených, či je schopný splácať záväzok, ku ktorému sa v danej zmluve o úvere zaväzuje a musel si byť vedomý následkov v prípade riadneho a včasného neplnenia tohto záväzku, t.j. aj povinnosti platiť úroky z omeškania v dohodnutej výške. Oprávnený znáša vysoké obchodné riziko a výška dohodnutých úrokov je primeraná tomuto riziku. V závere oprávnený opätovne zdôraznil, že úrok z omeškania je sankciou a povinný má vždy možnosť platenie týchto úrokov odvrátiť tým, že si svoje povinnosti riadne a včas splní. Oprávnený ďalej namietal, že súladnosť exekučného titulu so zákonom bola predmetom skúmania exekučným súdom pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie, a súd v tomto konaní uznal exekučný titul za súladný, keď udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Od vydania exekučného titulu, ani od vydania poverenia na vykonanie exekúcie nenastali žiadne nové právne ani skutkové okolnosti, ktoré by mali viesť k zmene postoja súdu.

V návrhu na prerušenie konania na základe § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. a podanie preudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie odvolateľ poukázal na viaceré nejasnosti právneho základu a jeho interpretácie Súdnym dvorom Európskej únie a všeobecným súdom rozhodujúcim v exekučnom konaní. Uviedol, že verzia ustanovenia písm. q/ ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 je zjavne nesprávna v rozhodujúcom slovnom spojení „najmä vyžadovať“ od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou“. V tejto súvislosti citoval znenia uvedeného ustanovenia vo viacerých jazykoch. Na základe uvedeného navrhol konanie prerušiť a predložil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku v nasledujúcom znení:

1. Má sa ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje

rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov?

2. V prípade zápornej odpovedi Súdneho dvora Európskej únie na prvú otázku, je možné ustanovenia písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHD z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že „všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a) pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu?

3. Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujú vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Vo veci rozhodol vyššia súdna úradníčka Okresného súdu Žiar nad Hronom. Zákonný sudca predložil vec na rozhodnutie krajskému súdu podľa ustanovenia § 374 ods. 4 O.s.p. s vyjadrením, že odvolaniu účastníka konania nemieni vyhovieť.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd sa predovšetkým, ako s prvoradou otázku, vysporiadal s návrhom na prerušenie konania v zmysle postupu podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy (Čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Ú.v. ES C 325, 24.12.2002).

Pri posúdení návrhu oprávneného na prerušenie konania podľa špecifického dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. je nevyhnutné vychádzať z jeho charakteru a plne rešpektovať povahu a sledovaný účel tohto osobitného právneho inštitútu komunitárneho práva. Konanie, v rámci ktorého Európsky súdny dvor zjednocuje rozhodovaciú činnosť vnútroštátnych súdov členských štátov pri aplikácii a výklade práva Európskej únie a to v záujme jednotného výkladu a jednotnej aplikácie práva Európskej únie, sa označuje ako konanie o prejudiciálnej otázke. Konanie je založené na výlučnej právomoci Súdneho dvora ES rozhodovať o platnosti sekundárneho práva Európskej únie a o výklade práva Európskej únie, pričom rozhodnutie je možné len za podmienky existencie sporového konania prebiehajúceho pred vnútroštátnym súdom, keď je na rozhodnutie v danej veci nevyhnutné rozhodnutie Európskeho súdneho dvora. Článok 234 Zmluvy o založení ES rozlišuje medzi vnútroštátnymi súdmi, ktoré sú oprávnené podať návrh na začatie prejudiciálneho konania a vnútroštátnymi súdmi, ktoré sú

povinné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. Podľa článku 68 Zmluvy o založení ES sa použije ustanovenie článku 234 Zmluvy o založení ES na prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu hlavy IV Zmluvy o založení ES. Toto použitie je limitované určitými výnimkami. Podľa tejto úpravy, ak vznikne otázka výkladu tejto hlavy IV alebo platnosti a výkladu aktov prijatých orgánmi Spoločenstva na základe hlavy IV vo veci, ktorá je predmetom konania na súde členského štátu, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok vo vnútroštátnom práve, má povinnosť tento súd požiadať o vydanie rozhodnutia Súdnym dvorom ES, ak to považuje za potrebné pre svoje rozhodnutie v danej veci. Táto povinnosť (obligatornosť) sa nevzťahuje na súd členského štátu, voči ktorého rozhodnutiu je prípustný opravný prostriedok (fakultatívnosť predloženia návrhu na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke). Zaujímavou je otázka, či vnútroštátny súd musí byť považovaný za súdny orgán, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok, ak podľa vnútroštátneho práva rozhodnutia vydané v odvolacom konaní súdnym orgánom môžu byť predmetom mimoriadneho opravného prostriedku, najmä kasačného opravného prostriedku. Súdnym dvorom ES v tejto otázke konštantne rozhoduje, že rozhodnutia vnútroštátneho odvolacieho súdu, proti ktorým môžu účastníci namietať na najvyššom súde formou mimoriadneho opravného prostriedku, nepochádzajú od vnútroštátneho súdneho orgánu, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva v zmysle článku 234 Zmluvy o založení ES. Okolnosť, že skúmanie podstaty takýchto námietok- mimoriadnych opravných prostriedkov podlieha predchádzajúcemu určeniu prípustnosti zo strany najvyššieho súdu, nespôsobuje, že by účastníci konania boli zbavení opravných prostriedkov. Z uvedeného je zrejmé, že odvolaciemu súdu nevyplýva povinnosť v zmysle článku 234 Zmluvy o založení ES požiadať o vydanie rozhodnutia Súdnym dvorom ES, ale je výlučne na jeho zväžení, či zvolí takýto postup vzhľadom na nutnosť požiadať prejudiciálne Súdnym dvorom ES o výklad práva Európskej únie, pretože sa domnieva, že otázka dotýkajúca sa platnosti či aplikácie úniijného práva v konkrétnom konaní je sporná. Právo podať návrh na začatie konania má výlučne vnútroštátny súd, tento súd má aj výlučné právo disponovať so svojím návrhom. Podstatným významným obmedzením pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania predstavuje nevyhnutnosť pre rozhodnutie vo veci samej. Preto je výlučne na súde, ktorý nemá povinnosť predložiť návrh, či návrh predloží, kedy a s akým obsahom. Odvolací súd v danej exekučnej veci nepovažuje za nutné postupovať v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., prejudiciálne rozhodnutie Súdného dvora ES o navrhovaných otázkach výkladu komunitárneho práva nepovažuje za potrebné a nevyhnutné pre rozhodnutie súdu a to z dôvodu, že žiadnu právne relevantnú skutočnosť nevyhnutnú pre rozhodnutie v danej exekučnej veci nepovažuje za spornú. Odvolací súd považuje rozhodovanie exekučných súdov v otázke zabezpečenia ochrany práv spotrebiteľa aj v štádiu vykonávacieho konania za plne konformné a v súlade s konštantnou početnou judikatúrou Súdného dvora ES (napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00, C-168/05, C-243/08, C-40/08, C-227/08, C-76/10) dotýkajúcou sa problematiky spotrebiteľského práva. Odvolací súd taktiež poznamenáva, že v obdobných prejudiciálnych otázkach, ako navrhuje oprávnený, bol už vyslovený právny názor Súdného dvora ES, keď vydal rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach predložených slovenským vnútroštátnym súdom v judikáte Súdného dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010 a postup exekučných súdov plne zodpovedá záverom obsiahnutým v danom rozhodnutí. Súdnym dvorom v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13 a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou.

Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd návrh oprávneného na prerušenie konania postupom podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. zamietol.

Nakoľko nebol zákonný dôvod na prerušenie konania, odvolací súd sa následne zameril na skúmanie vecnej správnosti rozhodnutia a postupu súdu prvého stupňa. Odvolací súd, vychádzajúc z rozsahu a dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), po preskúmaní uznesenia prvostupňového súdu, aplikujúce ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a konštatuje správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých prvostupňový súd rozhodol. Pokiaľ konkrétnej procesnej situácii zodpovedá osobitné zákonné ustanovenie upravujúce špeciálny dôvod vedúci k zastaveniu exekúcie, niet dôvodu použiť ustanovenie všeobecnejšieho charakteru, subsumujúce akékoľvek iné, osobitne neupravené dôvody neprípustnosti vedenia exekúcie, pre ktoré je nutné

nezákonne vedenú exekúciu zastaviť. Toto pochybenie však nemá vplyv na vecnú správnosť odvolaním napadnutého uznesenia.

Vychádzajúc z dikcie zákonných ustanovení a to tak Exekučného poriadku (§ 44 ods. 2, § 57 ods. 1 a 2), ako aj Zákona o rozhodcovskom konaní (§ 45 ods. 1 a 2) je zrejmé, že súd je povinný, a to v každom štádiu vedenia exekúcie, dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, predovšetkým, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Odvolacia námietka oprávneného, podľa ktorej exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmavacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, neobstoí. Uvedené zákonné ustanovenia poskytujú exekučnému súdu zákonné zmocnenie v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne zareagovať. Vyslovený právny názor plne zodpovedá záverom obsiahnutým v judikáte Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010. Súdny dvor v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13 a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou.

Neobstoja ani argumentačné dôvody spochybňujúce postup súdu s akcentom na údajné porušenie ústavne garantovaných práv oprávneného, ako účastníka konania, na spravodlivý súdny proces a na zachovávanie zásady rovnosti pred súdom. Exekučný súd k právnemu záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve dospel na podklade listinných dôkazov predložených samotným oprávneným; odvolací súd tak poznamenáva, že všetky skutočnosti potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru a nie je tak možné konštatovať porušenie práva prístupu k vykonanému dokazovaniu oprávneného, ako účastníka konania. Rovnako nemá zákonné ani skutkové opodstatnenie námietka údajného vylúčenia dvojinštančnosti konania, nakoľko voči uzneseniu exekučného súdu, ktorý rozhoduje či už o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia, alebo v prípade zastavenia exekúcie je odvolanie prípustné (§ 44 ods. 2 veta posledná, § 58 ods. 4 Exekučného poriadku) a preskúmanie vecnej správnosti a zákonnosti rozhodnutia exekučného súdu, ako súdu prvého stupňa, je predmetom odvolacieho - druhostupňového konania.

Súd prvého stupňa vzhľadom na vykonané dokazovanie - oboznámiac sa s obsahom Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 09.12.2008, ako aj Všeobecných podmienok poskytovania úveru, obsahom ktorých je rozhodcovská doložka - vec správne právne posúdil, keď vychádzal pri rozhodovaní ako z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah a následne aj pomerne obširne, vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka svoje rozhodnutie zdôvodnil. Argument poukazujúci na neprípustnosť aplikácie smernice Rady ES a judikatúry Súdneho dvora ES, ako aj argument poukazujúci na nepresný preklad slovenského znenia písm. q/ bodu 1 prílohy Smernice, ktoré je podľa jeho názoru odlišné od znenia uvedeného písmena v iných úradných jazykoch únie, nie je z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru súdu zásadný, nakoľko exekučný súd v rozhodnutí aplikoval v prvom rade vnútroštátnu právnu úpravu dotýkajúcu sa spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa a len podporne poukázal na znenie článkov Smernice Rady (ES) č. 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993, v nadväznosti na výklad danej smernice obsiahnutý v ustálenej judikatúre Súdneho dvora EÚ.

Pokiaľ odvolateľ namietka, že súd nemal k záveru o existencii spotrebiteľského vzťahu podklad vo vykonanom dokazovaní, odvolací súd poznamenáva, že všetky skutočnosti potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 09.12.2008, vychádzajúc z ktorej je zrejmé, že sa v predmetnej veci nejedná o spotrebiteľský úver, pretože nie sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru vyplývajúce z

ustanovenia § 2 a § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch na to, aby sa vzťah medzi veriteľom a dlžníkom podriadil právnomu režimu tejto úpravy. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 09.12.2008 je však zrejmé, že táto podmienka pre aplikáciu tejto právnej úpravy v konkrétnom prípade naplnená nie je, pretože priamo v danej zmluve o úvere je uvedené, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania, ktoré prehlásenie je osobitne verifikované aj podpisom dlžníka povinného. Takúto klauzulu obsiahnutú v zmluve o úvere nie je možné prehliadať.

Skutočnosť, že zmluvu o úvere nie je možné považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákonných kritérií obsiahnutých v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, však ešte nevylučuje právny záver, že v danom prípade nemohol zmluvou o úvere byť založený spotrebiteľský vzťah a táto zmluva nemôže byť právne kvalifikovaná ako spotrebiteľská zmluva podľa ustanovení § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a to bez zreteľa na to, či bola uzavretá podľa Občianskeho alebo podľa Obchodného zákonníka. V konkrétnej veci je zrejmé, že na daný zmluvný vzťah založený Zmluvou o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 09.12.2008 dopadá právna úprava podľa ustanovenia § 52 a násl. Občianskeho zákonníka upravujúca spotrebiteľské zmluvy. Lex generalis spotrebiteľa definuje odlišne od ustanovenia § 3 ods. 2 Zákona o spotrebiteľskom úvere. Podľa ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti; teda, je možné konštatovať, že právna úprava spotrebiteľskej zmluvy obsiahnutá v § 52 ods. 4 Občianskom zákonníku definuje pojem „spotrebiteľ“ podstatne širšie oproti legálnej definícii tohto subjektu v lex specialis - konkrétne ustanovenia § 3 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Predmetným ustanovením bol aproximovaný do nášho právneho poriadku článok 2 písm. b/ Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorý zhodne s citovaným zákonným ustanovením vnútroštátnej právnej normy ustanovuje, že na účely tejto smernice pod pojmom "spotrebiteľ" má na mysli akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Nakoľko z obsahu zmluvy nevyplýva, že dlžník - povinný je podnikateľským subjektom a v danej veci pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, je možné vzhľadom na všetky zákonné kritériá považovať daný zmluvný vzťah medzi oprávneným a dlžníkom za spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a následne potom aj podriaďiť ho právnomu režimu tejto normy upravujúcej problematiku spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských vzťahov. Odvolací súd tento právny záver vyvodzuje z označenia dlžníka v zmluve o úvere identifikačnými znakmi typickými pre fyzickú osobu - nepodnikateľa - a to menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Vychádzajúc z ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného a platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Je tak zjavné, že aj na právny vzťah založený medzi oprávneným a povinným Zmluvou o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 09.12.2008, od ktorej sa uplatnený nárok oprávneného v danej exekučnej veci odvíja, je nutné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa - a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka.

Exekučný súd tak správne venoval pozornosť skúmaniu zmluvných podmienok z hľadísk a kritérií spotrebiteľského práva v celom jeho kontexte a zameral sa na posúdenie prijateľnosti a zákonnosti predovšetkým rozhodcovskej doložky, ktorá mala založiť legitimitu nielen exekučného titulu, ale aj samotného rozhodcovského konania, ktoré vydaniu exekučného titulu predchádzalo.

Rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako vyplýva z bodu 18. Všeobecných podmienok poskytovania úveru, správne súd právne posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd nespochybňuje právne stanovisko oprávneného, že zákon nevylučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve, ako typovej, adhéznej zmluve, bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej

neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou, ako to namieta oprávnený. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v čl. 18 zmluvných dojednaní. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým všeobecným súdom. Spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačí Všeobecných obchodných podmienok v rozhodcovskej doložke je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi - povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom, kde rozhodcovské rozsudky ako exekučné tituly vykazujú značnú dávku podobnosti, naznačuje istú väzbu medzi rozhodcovskou spoločnosťou a jednou zo zmluvných strán (oprávneným), čo už samo osebe vedie k pochybnostiam o dostatočnom individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľa zo strany rozhodcov.

Argumenty oprávneného v odvolaní, dotýkajúce sa polemiky oprávnenosti a primeranosti dohodnutých úrokov z omeškania sú bezpredmetné, nakoľko v odôvodnení uznesenia sa exekučný súd touto problematikou nezaoberal a tak aj odvolacie dôvody v tejto časti smerujú zjavne voči inému súdnemu rozhodnutiu.

Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie exekučného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.